

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne izvzemši medelje in praznike.
 Dosegli: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglaš 1 m/m x 2 m/m, notice, poslane, preklicji, izja in reklame 1 m/m x 3 m/m, Poroke, zaroke 80 K. Zevnitre ponudbe, vsaka beseda K 2.— Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov nal se priloži znakca za odgovor.
 Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 301.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan K 300— polletno 150— 3 mesečno 75— 1 25—
 V inozemstvu: celoletno K 420— polletno 210— 3 mesečno 105— 1 35—
 Pri morebitnem povzljanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni veštinici po nakaznici. Na samo pisnena naročila brez pozitivne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje, Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane Rokopisov ne vrača.
 Posamezna številka velja 120 K Poštnina plačana v gotovini.

Zvestobo za zvestobo!

Češkoslovaški minister tujanjih poslov, dr. Beneš, je 27. jan dejal v svojem ekspoziciji: »Med naril in Jugoslavijo ni sploh niti ene točke, v kateri bi imeli nasprotujoče se interese. Nasprotno pa imamo v vseh vprašanjih, v katerih se naša politika slika z jugoslovensko, popolnoma iste težnje. Zato bo v vseh vprašanjih bodoče organizacije osrednje Evrope ta zveznost naše politike igrala važno ulogo.«

Da se Čehoslovaki, živeči v Jugoslaviji, po ogromni večini zavedajo popolne skladnosti interesov obeh zveznih držav, dokazujejo v Zagrebu izhajajoči »Češkoslovenské Listy«; dne 28. jan. so prinesli članek glede najnovejših odkritij rovarjenja dr. Sachsa in drugih izdajalskih elementov okoli Radića, Nikole črnogorskega, Horthyja, D'Annunzia i. dr. »Kakšno stališče zavzemajo Češkoslovaki? To nas danes zanima najbolj.« piše Č. L., »ker dobro vemo, da se je izvestni odlomek češkoslovaške manjšine na Hrvaškem prislonil iz nerazumljenja, iz nepoučenosti ali pod terorjem sosedov radičevcev k njim.

Jasnejše kot sonce je dejstvo, da bi razrušenje Jugoslavije pomenilo novo razdobje nemira v vsej osrednji Evropi ter bi okrenilo vse tajne in javne priljalte bivše avstrogrške monarhije z bivšim cesarjem Karlom na čelu. Pomenilo bi nove boje, ki bi prinesli s seboj še slabše gospodarsko stanje, denarno nezanesljivost, draginjo in novo, tisočkrat hujšo bedo ravno med najrevnejšimi; pomenilo bi končno izgubo vsega, kar se je po prevratu izboljšalo. Razkosanje Jugoslavije in s tem nezgornico združenja obnovitev starega cesarstva pa bi pomenjalo tudi padec naše samostojne države, razpad češkoslovaške republike, za katero je umrlo na bojiščih vsega sveta toliko naših junakov. All si more in sme kdo iz češkoslovaške manjšine v Jugoslaviji želeli, da bi bila Jugoslavija, edini zaveznik Češkoslovaške, razbita ali vsaj oslabilena? — In to prav danes, ko pritiskalo vanjo i Rusi i Avstrijci i Madžari i Poljaki kakor v obljubljenem deželu, ker so doma v svojih lastnih republikah, doživeli pravcato državno mizerijo!

Ne, noben iskren Čehoslovak, naj je kjerkoli, ne želi svojemu narodu novega tulega jarma ter se ne posodi nikdar nikomur, da bi pomagal sovražnikom. Če se nam v naj-

bližjih dneh dokaže, da le ali bil Radić s svojimi tovariši resnično v zvezi z zamejnimi škodljivci Jugoslavije in s tem obnem tudi Češkoslovaške, potem ne sme biti niti en pošten češkoslovaški republikar za Radićevo republiko. Zakaj ta republika ni mišljena pošteno republikansko, nego naj bi bila le orodje rušenja ali oslabiljenja edinega češkoslovaškega spojenja, naše Jugoslavije. Kdor jo ruši, plete bič proti sebi samemu!

Tako pišejo zagrebški »Č. L.«. Članek je bil napisan istega dne, ko je v Pragi govoril minister dr. Beneš. Skladnost mišljenja je popolna. Od usode Jugoslavije je v veliki meri odvisna usoda Češkoslovaške in nasprotno. Močna Češkoslovaška je sreča tudi za Jugoslavijo. Dolžnost vseh zavednih Jugoslovenov je to spoznanje čim bolj širiti in utrditi. Dolžnost politikov, narodnih gospodarjev in kulturnih delavcev, prosvetnih društev in zavodov je, da store vse za čim tesnejšo zvezo Jugoslavije s Češkoslovaško.

Čas nas je iztrezil in doba sentimentalnega hejsovanstva je za nami. Toda geslo »Zvestobo za zvestobo!« nam narekuje danes kruto spoznanje, da smo drug na drugega navezani, sicer propademo. Brez močne opore bratske češkoslovaške republike smo osamljeni, z njo v zvezi smo močni in bogati!

Red, mir in rešpektiranje zakonov v Jugoslaviji je, na korist tudi med nami živečim Čehom, Mi verujemo, da hoče velika večina Čehov srečno živeti v srečni Jugoslaviji ter ji svojo marljivost, vstrajnost in sposobnost posvečati z isto vneto, kakor bi jo posvečali Češkoslovaški. Obžalujemo zato, da se je pri volitvah v konstituantu med Čehi pojavilo tudi precej elementov, ki so proti državi disciplinili. V Volvodini so premnogi Slovaki glasovali za Benešiste, na Hrvaškem pa je mnogo Čehov glasovalo za Radićevo kmetško republiko. Izvoljena sta bila celo vodja komunistov v Nišu, Čeh inž. Beneš in radičevac Čeh Janeček v Poževi. Mnogo čeških delavcev in uradnikov v bosenskih rudokopih se je udeležilo tudi nedavnih komunističnih nemirov. Okoli 90 jih je bilo v poslednjih dneh iztiranih in poslanih prisilnim potom v njih češkoslovaško domovino.

Iz Beograda prihaja vest, da je vladala v parlamentarnih in vladnih krogih zaradi takih polavov huda ne-

volja ter da se razmišlja, bi li ne kazalo premeniti člen 9. volilnega reda v tem smislu, da se dovolj v bodoče glasovati le državljanom države SHS. Tako bi bila pri dopolnitvah oziroma novih volitvah volilna pravica vzeta vsem državljanom Češkoslovaške. S tem bi bila predvsem zadeta republičanska hrvaška seljačka stranka. Tak ukrep bi obžalovali, a bi ga vendarle v državnem interesu morali odobravati. V nekdanjih avstrijskih časih je bilo žal mnogo Čehoslovakov najmočnejša

opora nemškutarstva; v svobodni Jugoslaviji nam Češkoslovaki ne smejo postati opora prevratnikov in zagarjev, opasnih edinstvenosti in močni discipliniranosti jugoslovenskih državljanov!

Zvestobo za zvestobo! Naša država ponuja Češkoslovakom dela, zaslužka, kruha, popolne socialne enakopravnosti; zahtevati moramo tudi, da nam kot protislugo države ne podkopujejo, nego delajo zanjo z nami v bratski slogi!

Seja ustavnega odseka.

— d Beograd, 11. febr. Današnja seja ustavnega odseka otvoril podpredsednik dr. Tomljenović in naznani, da je predsednik dr. Vesnić odstopil, ker odputuje v Francijo. Na jutrišnji seji se bo volil novi predsednik. Na mesto odstopivšega dr. Vesnića kot člana ustavnega odseka je pozvan dr. Mita Mušicki. — Komunist Života Miloikiović pravi, da bi minister za konstituantu v svojem ekspoziciji moral govoriti o vzrokih, ki so vodili vlado pri sestavi ustavnega načrta in moral bi očrtati zunanji in notranji položaj države, na podlagi katerega je bila taka ustava potrebna. Napada ustavni načrt vlade in pletira za sovjetski režim, dasi je uverjen, da ga ustava gotovo ne bo sprejela. Po govoru dr. Voje Marinkovića ni podlage za sporazum med komunisti in meščanskimi strankami, ker te imajo vse politične in meščanske pravice. V sovjetski državi je narod absolutni gospodar svoje usode. Govornik zahteva socializacijo zemlje, veleindustrije, bank ter zunanje in notranje trgovine. Protivi se svobodni trgovini in zahteva obveznost dela ter ločitev cerkve od države, svobodo tiska in zborovanja in brezplačen pouk in zdravniško pomoč, delavsko zavarovanje, rdečo armado, pravico glasovanja v političnem življenju ter meščanske pravice za vse vojaške osebe.

— d Beograd, 12. febr. Deveta seja ustavnega odseka se otvoril ob 10. Posl. Nastas Petrović pravi, da predsednik ustavnega odseka dr. Vesnić ni odstopil od svojega mesta, ampak je nastopil samo svoj dopust. O tem vprašanju nastane obširna debata, ki se konča s sklenom, da se to vprašanje predloži konstituantu na prvi prihodnji seji.

Odsek preide nato na dnevni red. Posl. dr. Voja Velikiović pravi, da se zakonodajalcu ne smejo pustiti proste roke, da samo razpravlja o gospo-

darskih in socialnih potrebah, nego da mora ustava vse to tudi res vsebovati in dokazati, da je zakonodajalec z njo ugodil vsem gospodarskim in socialnim potrebam. Ustavni odsek ima pravico, izpopolniti predloženi načrt ustave in ga prilagoditi razmeram. Izjavlja, da se z zadovoljstvom socialnih momentov v ustavi ne sme opustiti načelo zasebne lastnine, ker bi se s tem odpravila inicijativa za proizvodnjo ter vsaka zasebna inicijativa in zasebni interes, ki so spofeni z zasebno imovino. O velenodjetih se bo govorilo v razpravi glede agrarne reforme. Govornik izjavlja, da pristane na vse odredbe proti bankokraciji, o kateri veli, da pod to besedo razume okolnost, ako se več podjetij zedinijo in prevzame posel, ki velja sto milijonov, za 20 do 30 milijonov. Zahteva, da se reši tudi agrarno vprašanje. Govornik ne smatra, da je samo zemljoradniška stranka poklicana, da brani interese poljedelcev, ker se tudi druge stranke več ali manj zastavice kmeta. Zemljo treba dati onemu, ki je tudi res obdeluje. Trgovina mora biti svobodna. Dr. Velikiović pravi, da bo sprejel vse odredbe, ki ščitijo delavca, bodisi poljedelkega, bodisi meščanskega. Govornik je za gospodarski senat. — Posl. dr. Velimir Janković vpraša govornika, ali pletira za gospodarski svet in gospodarsko zakonodajstvo, naka mu dr. Velikiović odgovori, da je za gospodarski svet in veli dalje, da se najprej mora zaščititi pravica največjega dela naroda, ako tudi na škodo meščanskih slojev. Nato se dr. Velikiović havi z enim delom ustave, ki govori o političnih pravicah in o meščanski svobodi. Pravi, da je dobil vtis, da je on, ki je sestavljal predloženi načrt ustave, hotel na eni strani zaščititi vse pravice in svobode kakor jih vidimo v drugih modernih ustanovah, da se ne pa na drugi strani bal, da s svobodo ne bi hkrati dal tudi priliko za zlorabo teh svobod. Tako n. pr. svobodo tiska v melah zakona, svobodo zborovanj in sestankov, toda v melah zakona itd. Vse to je tako nelasno, da se mora tolmačiti na en ali na drug način.

Angleži, Amerikanci in Francozi imajo svobodo tiska; toda tam je ta svoboda res zajamčena. Govornik razpravlja potem o dvodomnem sistemu in se izjavlja proti njemu, ker senat ne more biti nikoli tako demokratski organiziran kakor narodno predstavništvo. Treba je pomisliti na to, da se senat voli na daljšo dobo in da se ne more razpustiti, vsaj v svoji celoti ne. Zagovorniki senata pravijo, da ga imajo vse moderne in svobodne države. To je res. Ali zgornja zbornica izgublja vedno bolj svojo politično važnost in bo kmalu zginila. Dr. Velikiović preide nato na sporazum in misli, da je za današnje ustavo potreben. Tega mišljenja bi tudi bil, ako dancs ne bi živeli v onih abnormalnih razmerah, v katerih smo. Pravi, da je gospod dr. Voja Marinković zelo dobro naglašal, da se glede sporazuma mora in mora popustiti. Popustiti pa ne smemo v glavnih načelih. Do sporazuma moramo priti kolikor kolikor mogoče kmalu, in sicer že zaradi notranje konsolidacije in zaradi zunanje-političnega položaja. Ideja hegemonije in majoriziranja je v Srbiji popolnoma tuja. Ideji osvobođenja je sledila ideja ujedinenja, katero na bo ustvarila druga generacija, ako je ne bomo mogli mi.

Prilodni govornik dr. Luginja pravi, da bo v kratkih potezah označil stališče Narodnega kluba.

Dotakniti se hoče tudi nedostatkov v načrtu ustave, ki ga je predložila vlada. Federalizem pri nas ne sme biti nekaka zveza suverenih držav. To bi bil pogrešek. Hrvatije te ideje sploh niso nikoli sprožili, niti dne 1. decembra l. 1919., niti v konstituantu, ko je bila otvorična, niti danes, ko se razpravlja o vprašanju ustave. Narodni klub zastopa glede ustave tole stališče: Hočemo imeti skupnega kralja in monarhijo. Država bodi enotna, vojsko potrebujemo za obrambo na zunanji. Hočemo imeti skupne naredbe in edinstvo za zastopstvo naše države napram inozemstvu. Skupne morajo biti tudi državne finance. Zahtevamo na samoupravo s kolikor mogoče velikim delokrogom in legislativno oblastjo v državi. Govornik odobrava, kar je rekel g. dr. Voja Marinković: da je treba paziti na tendenco samouprave in ne gledati na bistvo nove kompetence. Dr. Luginja je uverjen, da vsa današnja organizacija naših občin in upravnih oblastij ni to, kar bi morala biti. Vsa hrvaška uprava more v tem pogledu veljati kot ideal. V svoj ustavni načrt je Narodni klub uvrstil tudi dvodomni sistem. Naša zgornja zbornica bi morala imeti nekaj nadpolovico članov, izvoljenih po predstavniških poredini; avtonomnih delov države, n. pr. samoupravnih pokrajin, manjšo polovico pa bi tvorili zastopniki gospodarskih in industrijskih krogov države. Po ustavnem načrtu Narodnega kluba tvori Srbija v svojih predvojnih mejah s Staro Srbijo in

Aleksander Dumas, sin: 18 Kiparjeva pravda.

Roman. (Dalje.)
 »Dobrotljivi ste kakor sam Bog. Solze veselja pretakam nad tem pismom. Tako me torej ljubite? Vidim, da odloča usoda, kajti tudi jaz sem Vas ljubila. Objemite svojo mater! Danes odpotujem, tako zelo se mi mudi.
 Pošiljam Vam svoj najdaljši koder. Ako umrjem, imejte vsaj nekaj moglega in vedite, da sem umrla v mislih na Vas! Ko preimate to pismo, ne poidite več iz ateliera in ne zapirajte se! Kar nena-doma bom tu!
 To je sreča! Končno smem povedati: ljubim Te!
 Tvoja prava ženka za večno Iza.«
 XV.
 Ko je pisala tako, je pisala resnico. Po sprejemu njenega zadnjega pisma sem prejel dan pozneje naslednje vrste:
 »Gospod! Jemljete mi edinega otroka, ki sem se zanj tako dolgo žrtvovala in ki mi to tako slabo

vrača. Želim — dasi ne verlamem, da bi bila srečna. Nehvaležnica napram materi! Ne hvaležna tudi napram možu. Vse za poroko potrebne listine vzame seboj, in ne nasprotujem jej, ker jej nimam ničesar muditi.
 Bodite brez skrbi: o meni ne boste slišali več. Svoto dolžnost storim do zadnjega diha. Nekega dne mi boste pritrtili in obžalovali bridkost, ki ste mi jo prizadefali.
 Pozdravlja Vas udano komtesa Dobronowska.«
 — — — — —
 Tega pisma nisem pokazal svoji materi ali gospodu Riezu, ker še nisem govoril z njima o resnih namerah, ki jih imam z Izo.
 Bil sem tedaj v položaju, ki je bil za umetnika naravnost zavidanja vreden. Zasluzil sem okroglo 30 do 40.000 frankov na leto. Dve tretjini tega sem naložil, a živela sva z materjo še vedno prav dobro. Sal sva bila vradar oba valena dela in štedenja. Jaz sem bil krepak in močan ter nisem poznal nikake meje svojih sil. Hotel nisem samo, da se imam zahvaliti samemu sebi za vse, marveč tudi žena moje ljubezni naj prejme od mene srečo in eksistenco.

Večkrat mi je rekel kdo: »Zakaj se ne oženite? Vi s svojim imenom in svojim rednim življenjem lahko potrkate na vsaka vratica in vrata. Priženite se v odlično famillijo! Ali naj vam preskrbim ženo?«
 Odklanjam vse to.
 Mojo mater, ubogo dekle, je neki moški prekanil in potem zapustil; drugo ubogo dekle, moja žena, naj čuti, da je našla pri meni ljubezen in srečo ter je postala moja spoštovana družica. Zdelo se mi je potrebno vse to za temelj harmoničnega in priletnega življenja. Vsemu se je pridružil še absurdna, blazna — imenuite čustvo kakorkoli hočete — ljubezen, ljubezen umetnika, kajti ljubil sem Izo.
 Razodel sem materi svoje načrte, ne toliko, da se posvetujem z njo, kakor da jej snloham svojo namero. Bila je že dolgo vajena odobravati vsako moje delanje, saj me je smatrala v vseh stvareh za mnogo pametnejšega in razumnejšega, kakor je kdaj pričakovala. Kar sem storil, je bilo dobro. Pripravila je torej sobo za svojo »hčer«, kakor je takoj imenovala Izo, in jo je pričakovala z nestrpnostjo, ki je moja skoraj že prekašala.

Moje prilatelstvo in moja udanost za gospoda Rieza sta ostala ista, dasi sva se videla bolj redkokdaj. Živel je s hčerjo, s svojim zetom in njunima dvema otrokoma. Njegova famillija je docela izpolnjevala njegove želje.
 Konstantin je dovršil z odliko vojaško šolo. Kar je njegova osebnost vedno obetala, se je izvršilo: veljal je za enega najboljših afrikanskih častnikov. Dopisovala sva si, in kadar je prišel v Pariz, me je posetil.
 Šel sem h gospodu Riezu in sem mu vse povedal.
 »Ali mi prinašate definitivno poročilo, ali hočete mojega sveta?« je vprašal.
 »Prvo.«
 »Potem vam želim vse najboljšie! Moja hiša je vam in vaši obitelji vedno odprta! Pri tem me je obel.
 »Ali hočete biti moj svedok?«
 »Z največjim veseljem!«
 Oh, zakaj mi ni takrat povedal, kaj stiti! Toda saj bi ga ne bil poslušal!
 XVI.
 Dne 2. marca popoldne je prišla Iza, ne da bi bila zaškripala nezaključena vrata.

Obraz jej je bil popolnoma skrfit pod črnim pajčolanom, ki je imela trikrat ovitega okrog glave. Prekrižala je roke na prsih in je stala pred menoj nepremično kakor podoba usode. Pogledal sem jo, a nisem se ganil, tako mi je utripalo srce.
 Potem je odvila pajčolan, vrela klobuk v stran ter mi pokazala svoj obraz. Ta lepota se je petsto milj dalje od mene razvijala zame. Videla je moje zmedenost in moje občudovanje in je vprašala s svojim nezpremenjenim otroškim glasom:
 »Ali se ti zdim lepa?«
 Skočil sem k njej, jo dvignil s obema rokama k sebi ter jo poljubljaj...
 »Te tančice imam na sebi že osem dni.« je dejala. »Tudi ti si lep! Kako se bova ljubila! Tukaj je tako lepo! Nikoli ne greva proč odto!! Lepo je, da se hočeš poročiti z menoj! Kie je tvoja mati, moram jo poljubiti! Ali imam sobo? Sama sem in te lahko tako lepo ljubim. Poročiva se prav hitro, kaj ne? Tu so vse moje listine. Hitro, hitro, moja soba, zgrudim se od utrujenosti!«

Makedonijo eno pokrajino, Hrvatska, Slavonija in Dalmacija pa tudi eno pokrajino. — Seja se zaključi ob 13.

Politične vesti.

== Seja načelstva JDS se vrši v torek 15. t. m. ob 15. v strankinem tajništvu. V Narodnem domu in ne, kakor je bilo dosedaj običajno, v magistratni posvetovalnici.

== Socijalni demokratije in ustava. Socijalnodemokratski klub izdeluje svoj poseben načrt ustave, ki bo najbrže še danes gotov. Načrt se predloži ustavotvornemu odboru v ponedeljek.

== Komunistični Radičević. Predsedništvo HRSS je izdalo v četrnajsti in predvčerajšnji konferenci v Zagrebu nastopno poročilo: Dne 10. t. m. je trajala seja od 10. dopoldne do 21. in dne 11. t. m. od 9. pa do 15. in pol. Navzočih je bilo 44 poslancev. Manjkalo jih je samo pet, od katerih je eden zaprt dva bolna, dva Ličana pa radi velikega snega nista mogla priti. Seje so se udeležili tudi odposlanca glavnega odbora srbske republikanske stranke z dr. Liličom na čelu. Prvi dan jih je govorilo pet od njih in to od 14. do 16. Govoril je tudi večkratni bivši podpredsednik srbske skupščine na Krfu kmet Milovan Lazarevič, in je obrazložil mišljenje srbskega naroda in vzrok propada novih srbskih monarhističnih strank. Ostali štirje so govorili kratko, a jedrnat in prepričevalno, in so skupaj s Lazarevičem podali dobro sliko današnjega položaja v Srbiji in povdarjali potrebo za sodelovanje s HRSS, da se tako doseže skupa republika. Dr. Lilič je v svojem govoru razložil program in taktiko srbske republikanske stranke in naznačil stališče stranke napram konstituenti in regentu. Na seji se je razpravljalo o sponemici poslanske večine banske Hrvatske regentu Aleksandru. V peticiji so navajali tudi sklep HRSS od 8. decembra 1920, ki je bil zaplenjen. Razen sponemice so bili sprejeti še nekateri sklepi o taktiki stranke in sklep, da se beogradska »Republika smatra za dnevnik hrvatske in srbske republikanske stranke. Na seji je predsednik Stefan Radičević prebral kratak odgovor (pisan v latinici) Stojanu Protiću na Radičevićovo pismo z dne 6. tm. Izvoljen je bil tudi ustavni odbor HRSS, ki šteje 12 zastopnikov in ki mora do 5. marca izdelati načrt ustave za kmetsko državo. H koncu seja sta dne 11. t. m. prišla na zborovanje dva odposlanca bunjevskih Hrvatov iz Subočice, od katerih je eden uveraval navzoče, da če potrka HRSS na vrata Bačke, ji ne bo treba trikrat trkati. Tajnik HRSS dr. Kežman je naznanil, da šteje politična organizacija HRSS 2000 davnih očin.

== Radičević prosil za avdienco. »Novosti« javljajo iz Beograda: Kakor doznava vaš dopisnik iz dobro poučenih krogov, so prošili Radičević poslanci za avdienco pri regentu, česar pa niso napravili tako, kakor je predpisano in tudi niso naznačili vzroka. Njih poizkus je ostal brezuspešen.

== Tomljenović v avdienci. Podpredsednik ustavotvornega odbora dr. Tomljenović je bil večeraj nad poldrugo uro v avdienci pri regentu.

== Arhiv avstro-ograrske uprave na Cetinu. Te dni so v Subotici odkrili arhiv bivšega avstro-ograrskega gubernementa na Cetinu. Ostali deli arhiva je najbrže v privatnih rokah v Osijeku ali Sarajevu. Najdeni deli se bo izročil v pregled isti komisiji, ki je pregledala arhiv beogradskega gubernementa.

== Nemška vojna brez topov in pušk. André Cheraudame pridobuje v pariški »Matinu« članek, v katerem dokazuje, da vojsko Nemci že od prejšnjega posebnega vojna brez topov in pušk, ki na isto učinkovitost, kakor vojna s orožjem. Cheraudame pravi med drugim: »Zavezniki ne bodo

Prilodnja seja v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 9.

Neodrešena domovina.

== Italijansko nasilstvo v Zadru. V ša. trtek bi bil moral v Zadru pričeti izhajati naš list, ker je italijanska vlada to že dovolila. V tiskarno pa so prišli fašisti, ki so zagrosili lastnika lista Vitalianiju, da mu uničijo tiskarno, če izide list. Radi tega je tiskarna odpovedala izhajanje lista.

== O prestizju karabinjerjev v Dalmaciji. Javna seja občinskega sveta bo v torek dne 15. februarja 1921 ob 5. popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javna seja; B. Mestnega magistrata poročilo o raznih prošnjah za sprejem v občinsko zvezo ljubljansko. Personalnopravnega odseka poročila: 1.) o izvolitvi zastopnika starešev in njega namestnika v višji šolski svet; 2.) o izvolitvi kuratorja mestnega deklarikega liceja za novo triletno poslovno dobo. Finančnega odseka poročila: 1.) o dopisu županovemu glede zamostalnega prodloga obč. svetovaleca Ivana Kocmura o ustanovitvi komunalne banke; 2.) o dopisu mestnega knjigovodstva glede uvedbe eksakucijskih pristojbin; 3.) o dopisu županovemu glede izvršene poravnave povodom oddaje mesne pekarne; 4.) o dopisu županovemu glede odkupa nekoga servituta na mestni veži v Prešernovi ulici št. 26; 5.) o prošnji Frana Vokca za podaljšanje termina za zidavo kupljenih mestnih stavnih parcel na Vodnikovem trgu; 6.) o prošnji vodstva šolske ljudske šole za dovolitev kredita za uvedbo električne razsvetljave v šolsko postojajo; 7.) o dopisu gospodarskega urada glede dovolitve kredita za razne nujne poprave na ljubljanskem Gradu; 8.) o dopisu gospodarskega urada glede dovolitve kredita za razne poprave javnih stranišč in pisarnic. Stavnega odseka poročila: 1.) o poročilu mestnega stavbnega urada glede prevzema česte na južno železnico in občinsko last in oskrbo; 2.) o prošnji M. Jesiha in dr. za napravo nove dovozne ceste z Dolenske ceste k dolenskem kolvrtu; 3.) o prošnji prof. R. Treota za izpolnitve rogalnega načrta za poljanski kraj s položitvijo nove ceste med Poljansko cesto na Cestu na Kodeljevo. Upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne poročila: 1.) o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja roka za pobiranje zvišane vodovodne doklade do konca leta 1922; 2.) o poročilu ravnateljstva mestne plinarne glede ponovnega zvišanja cene plinu iz mestne plinarne. Direktorij mestnega žitilnskega zakupa poročila: 1.) o računskem sklepu mestnega žitilnskega zakupa za upravno leto 1919/20; 2.) o poročilu ravnateljstva glede nakupa hiše št. 229 v Spodnji Sikski za mestni dohodarstveni urad.

== Morlice karabinjerja Cecchina v Trstu. Arretiran je bil v bolnišnici okrajne bolniške blagajne 27letni Hektor Usal, osumljen, da je ustrelil karabinjerja Cecchina. Izpovedal je, da so krivci štirje in da je ustrelil Cecchina njegov 17letni brat Bruno Usal. Pollejša jih je aretirala. Bruno Usal je odločno trdil, da on ni ustrelil Cecchina. Nato pa je točno Hektor Usal izjavil, da je on morilec. Usal je Italijan. Torej je Italijan umoril Italijana. Listi v kraljevstvu pa kričijo o jugoslovanski zaroti in da so Jugoslovenci napadli in umorili Cecchina. Tak nepošten boj vodijo Italijani in kraljevstvo v Jugoslovencem. Cecchini pogreb se je izvršil brez incidentov.

== O tržaških dogodkih so govorili v italijanskem parlamentu. Podtajnik Corradini je poročal, da so neznan ljudje pri Sv. Jakobu ubili meščana, ki je prepeval, češ, da se sme tam peti samo boljševiške pesmi. Iz Laboratorovega poslopja je bila vržena bomba in odnadih je bilo nekaj strelcev. Vladi je vse odredila za javno varnost. Belloni (kom.) je odgovoril, da so fašisti proti Laboratoru delali po dogovorjenem načrtu in z očitno vednostjo javnovarstvenih oblasti, katera bi bila kaj lahko preprečila naskok na Laboratoru in sledeči požar. Izprazniti Dalmacija šele v maju? V Sibeniku razširjajo Italijani vesti, da se Dalmacija ne izprazni pred mesecem majem. Brodovje pa odda baje sredi marca. Do spola je v pristanišče italijanska ladja »Storio Emanuele«. Okoli 15 italijanskih delavskih družin se je preselilo v Pulo.

== Izid ljudskega štetja v Ljubljani. Provizorni rezultati ljudskega štetja za Ljubljano brez predmestij so naslednji: vsaega prebivalstva je 58.072, od tega 26.286 moških in 26.804 žensk; naših državljanov je 48.246, tujih 1611, neodločeno državljanstvo ima še 3215 ljubljanskih prebivalcev. Z ozirom na veroljupovedanje je stanje sledeče: pravoslavnih 2046, rimsko-katoliških 50.523, grško-katoliških 38, protestantov 264, muslimanov 236, židov 91, drugih 15 brez konfesije 59. — Z ozirom na materinski jezik se je priglasilo za slovenski in srbo-hrvatski 50.275, za drugo slovenske 760, za romunski 13, za italijanski 175, za nemški 1690, za madžarski 65, za arnavški 3 in za druge 91. — Pri sedanjem štetju se je prvotno ugotovljala materinska in se ni več vpisaval ominožni obvečalni jezik, ki nam je odvzel toliko ljudi. Če primerjamo ljudsko štetje iz leta 1910 s sedanjim, vidimo da je v Ljubljani nastalo število Slovencev za 12.944, število Nemcev pa je padlo za 5052. Kakor kažejo ti podatki, se svojejačena domnevanja, da šteje Ljubljana od 70 do 80.000 ljudi, niso uresničila.

== Narodno gospodarstvo. Produkcija premoga v Čehoslovaški je dosegla leta 1920 12,5 milijonov ton. V primeru s letom 1919 se je dvignila za 2.300.000 ton in dosegla 81 odstotok mirovne produkcije.

== Vodišča dunajske banke »Österreichische Kreditanstalt«, pomnoži po kratki dobi svoj delniški glavnic in sicer od 320 na 400 milijonov kron. Poudariti bodo 200.000 novih delnic starim delničarjem, 60.000 komadov pa prevzame holandski konorjci.

== Industrija za platno v Šviciji, ki je močno razvita, se bori s velikimi težavami. V letu 1920 se je polovila proti letu 1919. Poostrihl in občutili meri. Izvoz platnene blaga je nemogoč, ker ga ovira vsaki tedaj Švicarske valute. Držati pa ne morejo niti domačega trga. Inosensko blago, katera remu služi slabšja vsaluta kot eksportna premija, jemlje švicarskim firmam tudi še domače odjemalce. Tovarne delajo na zelo, da se jim ne porugabe delavci. Priljavljajo se omejitev dela in ustevenitev obratovanja, ker se boje, da se jim ne na koplil preveč blaga. Od vlade zahtevajo carinsko-politični ukrepi v obrambo proti inozemski konkurenci. Tudi bombazni industriji, predilnicam kakor tkanicam se v Šviciji ne godi dobro.

== Trgovinska politika v Nemčiji je predmet živahnega razmotrivanja gospodarskih krogov onih držav, ki trčijo na trgu s nemškimi izdelki in konkurenci. Blago, glede katerega je inozemstvo navezano na Nemčijo hočeš nočeš, držve Nemci zelo visoko. To je nekak obrnjeni dumping sistem, po katerem se je prej navadno metao na ino.

zemeski trg blago po znatno nižjih cenah. Za nemški premog mora švicca plačati pariteta Barel 190 frankov, v Nemčiji je bil v jeseni premog iz Ruhra po 192,40 mark, sedaj pa je po 176 mark. Če se vpošteva stanje mar. ke proti švicarskemu franku, ima švicarska industrija desetkrat dražji premog v rokah nego nemška. Pri predmetih, s katerim mora Nemčija držati konkurenci inozemsko, se sevoda Nemci ne drže tega načela, marveč se poslužujejo v eksportu ugodnega položaja, ki ga stvarja omešana valuta.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. februarja 1921.

== Javna seja občinskega sveta bo v torek dne 15. februarja 1921 ob 5. popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javna seja; B. Mestnega magistrata poročilo o raznih prošnjah za sprejem v občinsko zvezo ljubljansko. Personalnopravnega odseka poročila: 1.) o izvolitvi zastopnika starešev in njega namestnika v višji šolski svet; 2.) o izvolitvi kuratorja mestnega deklarikega liceja za novo triletno poslovno dobo. Finančnega odseka poročila: 1.) o dopisu županovemu glede zamostalnega prodloga obč. svetovaleca Ivana Kocmura o ustanovitvi komunalne banke; 2.) o dopisu mestnega knjigovodstva glede uvedbe eksakucijskih pristojbin; 3.) o dopisu županovemu glede izvršene poravnave povodom oddaje mesne pekarne; 4.) o dopisu županovemu glede odkupa nekoga servituta na mestni veži v Prešernovi ulici št. 26; 5.) o prošnji Frana Vokca za podaljšanje termina za zidavo kupljenih mestnih stavnih parcel na Vodnikovem trgu; 6.) o prošnji vodstva šolske ljudske šole za dovolitev kredita za uvedbo električne razsvetljave v šolsko postojajo; 7.) o dopisu gospodarskega urada glede dovolitve kredita za razne nujne poprave na ljubljanskem Gradu; 8.) o dopisu gospodarskega urada glede dovolitve kredita za razne poprave javnih stranišč in pisarnic. Stavnega odseka poročila: 1.) o poročilu mestnega stavbnega urada glede prevzema česte na južno železnico in občinsko last in oskrbo; 2.) o prošnji M. Jesiha in dr. za napravo nove dovozne ceste z Dolenske ceste k dolenskem kolvrtu; 3.) o prošnji prof. R. Treota za izpolnitve rogalnega načrta za poljanski kraj s položitvijo nove ceste med Poljansko cesto na Cestu na Kodeljevo. Upravnega odbora mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne poročila: 1.) o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja roka za pobiranje zvišane vodovodne doklade do konca leta 1922; 2.) o poročilu ravnateljstva mestne plinarne glede ponovnega zvišanja cene plinu iz mestne plinarne. Direktorij mestnega žitilnskega zakupa poročila: 1.) o računskem sklepu mestnega žitilnskega zakupa za upravno leto 1919/20; 2.) o poročilu ravnateljstva glede nakupa hiše št. 229 v Spodnji Sikski za mestni dohodarstveni urad.

== Iz poverjenstva za socialno skrbstvo. Sprejemanje strank pri poverjeniku za socialno skrbstvo G. Adolfu Ribnikarju jutri v torek odpado radi nujne vladne seje. G. poverjenik bo sprejemal stranke šele prihodnji petek, dne 18. t. m.

== Kongres jugoslov. ženstva v Ljubljani. Poletti se vrši v Ljubljani kongres jugoslov. ženstva; udeležijo se ga delegatke vseh ženskih društev iz Srbije, Črne gore, Borne in Hercegovine, Hrvatske in Slovenije. Kongres priredi po sklepu »Saveza« Splošno sloven. žen. društvo, ki je imelo večeraj za svoj 21. občni zbor v veliki mag. dvorani. Pri volitvah je bila vnovič izvoljena za predsednico ga. Franja Tavčarjeva in 21-odlična dosedanega odbora. Daljše poročilo priobčimo jutri.

== Stroge odredbe zoper pijančevanje. Poverjenstvo za notranje zadeve je izdalo zelo stroge odredbe zoper pijančevanje, čemur je dalo povod zadnje prednostno razjanje, katerega se je marljivo udeleževala šolska in druga nezrasla mladina. Uradni komunikacije in odredbam pravi med drugim: Veseljadnje in pijančevanje sta prekorončila meje dopustnosti. Med tem, ko nekateri sloji trpe lakoto in pomanjkanje, zapravljajo drugi denar čez vse mere in zapeljujejo ljudstvo sploh k zapravljenosti. Valod tega odredjam glede društvenih veselja, plesov in drugih prireditelj, ki se vrše izven gostilne in kavarni, sledečti: 1.) Alkoholne pijače se pri teh prireditvah smejo točiti in uživati le do 23. ure; 2.) godba sme igrati le do 24. ure; 3.) kaka taka prireditev se mora končati v takem času da se dotični prostori najpозnejše ob 1. uri popolnoma izpraznijo; 4.) srednješolska mladina in osebe, ki niso izpolnile 18. leta svoje starosti, se takih plesov ne sme udeleževati. Društva, ki bi se pri svojih prireditvah ne držala teh predpisov, se bodo razpustila. S tem odlokom se nikakor ne izpreminjajo predpisi glede policijske ure sa gostilne in kavarne. Izjeme teh predpisov se nikomur in pod nobenim pogojem ne smejo dovoljevati. — Za vodjo poverjenstva za notranje zadeve dvrni svetnik Kremenksek s r.

== Uklenje 20 dinarskih bankovcev pri poštini uradih. Poštino in brzojavno ravnateljstvo poroča. Po razpisu kr. ministrstva za pošto in brzojav od 11. t. m. štev. 6709 smo sprejemanje 20 dinarskih bankovcev pri podrejenih uradih danes uklenili. Uradi imajo nalogo, da napotijo občinstvo podružnicam »Narodne banke« v Ljubljani in Mariboru v zamenjavo tapih bankovcev.

== Poročeni. Polkovnik Milisav V. Antonijević (Beograd) in Saba Antonijević (Beograd) in Majdževa (Kranj) poročena v Zagrebu februarja 1921.

== V Kočevju se je poročil g. ing. Vitold Blaskupski, s gospodinjco Elzo erpotic.

== Odlikovani umetniki. Z redom Sv. Save III. vrste je odlikovan Matej Hubad, ravnatelj Glasbene Matice v Ljubljani, z redom Sv. Save IV. vrste so odlikovani: operna pevka Maja Strozil, prof. konservatorija Vavclav Humel, direktor konservatorija Fran Dugan, bivši ravnatelj tega zavoda Vekoslav Ružič, profesorji tega zavoda Zlatko Baloković, Gjuro Tkalič, Anta Dobroučič in Franjo Lhotka vsi v Zagrebu, Rista Savin in Zalcu (Sirca), Anton Lajovic v Ljubljani, Milan Jovanović vijolnist v Londonu, z redom Sv. Save V. vrste Vinko Zganjca, skladatelj, Milan Sacha, operni dirigent Bela pl. Pešič in Vekoslav Krauš, pijanista, vsi v Zagrebu, skladatelj Premrl in ravnatelj opere Miroslav Rukavina v Ljubljani.

== Prilod rekrutov v Ljubljani. V nedeljo, 13. t. m. so z dežele prispeli v Ljubljano številni rekruti. Protidržavni elementi pa so to priliko vporabili, da so raztrgli po mestu gorostasno vest, češ, da je bil ustreljen neki mlad rekrut, ki se je baje hotel odstraniti iz vojašnice. A Ta vest je do temelja popolna laž.

== Popravek. V sobotnem članku »Industrija in premež« se je vrnila ne-ljubla tiskovna pomota, v petem odstavku se morajo pravilno glastiti zadnje tri vrste v oklepaju takole: »Cena 1. januarja 1921 za debel premog K 523'45 za 1 tona, za droben premog K 495'45 za eno tona.«

== Učni uspehi na naših srednjih šolah so, kot smo v soboto omenili, koncem prvega semestra izredno slabi, tako slabi, kot menda še nikoli. Naše dijaštvo se z malimi izjemami ne učil, ampak so mu mar le plesi in zabave. Koliko nekateri dijaški prekrvatji, drugi prekrkajo, presega načve meje. Izredno mnogo jih je dobilo slabe ređe v vedenju. Po pol razreda ima ponekod slabo sprčevalo v tem oziru. Če dijaštvo ne bo krenilo na drugo pot, kesalo se bo svoje nepremišljenosti poznejša leta. Od samih fahirnih študentov država ne bo imela

imeli miru in Francija z ostalimi zavezniki ne bo prišla do odkodnine, ki ji pripada, dokler ne bo prišla do zavesti, kaj pomenja ta nova vojna, ki so jo zamislili Nemci. V vsej Srednji Evropi čutimo naraščajočo ne sigurnost, katere glavni vzroki so naravne organizacijske težkobe zaveznških držav, ki so se teritorijalno povečale, kakor tudi novih držav Grške, Poljske, Rumunske, Čehoslovaške in Jugoslavije. Te težkobe naimetne način povečava pangermanska propaganda in propaganda. Ki nastana pod krinko boljševizma. Zlasti Čehoslovaška in Jugoslavija čutita njeno učinkovitost. Nemška trgovina izrablja vsako priliko, da se uveljavi, posebno delavnost na razvija v denarni stroki. Po izpovedi visokega madžarskega uradnika imata voditelja pangermanizma Ludendorff in polkovnik Bauer v rokah reorganizacijo madžarske armade, ki jo nameravata izrabiti proti sosediim državam. Upoštevatva pri tem velike dogodke, ki se imajo dolgtrati spomlad. Pangermanisti skušajo Poljsko zadušiti za nov, do cela neopazljiv način. V vseh informiranih krogih Srednje Evrope vlada prepričanje, da boljševiška vlada izvršuje nasilstvo nad ruskim narodom s pomočjo nemških agentov, ki delujejo s vsemi silami na to, da bi polagoma na korist Nemcev gmotno in vojaško izkoristili bivšo rusko cesarstvo. Koncem svojega članka naglašja Cheraudame, da je v interesu vse Evrope nujno potrebno, da se napravi konec pangermanskim splet, kam v Srednji Evropi ter se prepriči, da bi Nemčija šed nadalje vzdrževala nevzdržljivo situacijo v Srednji Evropi.

== Razkol v moskovski vladi. Mir med Poljsko in Rusijo je končno sklenjen. Sovjetska Rusija plača Poljski 40 milijonov rubljev v zlatu, zato pa dobi Isdatne koncesije v ekonomskih vprašanjih, zlasti glede tranzita. Vse vedenje sovjetskih deelarotov v Rigi je kazalo da se Rusija vsaj za sedaj resno namerava lotiti izkrene politike miru, vsaj napram zahodu, ter prepričati nadalje vojne zapletke. Vsa pogajanja z Anglijo, Rumunijo, Italijo t. dr. smerijo k temu, da se ohrani Rusiji mir, ker ga potrebuje za notranjo konsolidacijo. Rusija je očiteno tuji in plačanih det. Zdej treba končno urediti državo v notranjosti. V to svrhu na potrebuje Rusija edinstvo narodnih sil ter je treba k sodelovanju pritegniti vse spolne, organizatorne elemente. Na konferenci komunistične stranke je izjavil Ljalin: »Koristi države zahtevajo, da sistem, ziram vsa naša stremljenja. Kar pa se tiče organizatorne sile, ruski karakter ni posebno močan. Izrabili smo preveč dragocnega časa s številnim razpravljanjem. Temu mora biti konec. Mi ne smemo odhijati od sebe opozicije, ki ima v svojih vrstah veliko število odličnih organizatorjev. Zato moramo dati opoziciji koncesij, da se vrne edinstvo v narodnih vrstah. — Lenin in tovariši torej ponušajo, kar je jako pametno. Ž njimi so Zinovjev, Kamenjev, Milju, tin i. dr. ter jim je glasilo »Reči listu. Proti temu pomirljivemu stališču pa so Trocki, ki je bil vedno fanatičen zelot, Buharin, ekstremen radikalec t. dr. Baje ljubajo Leninovič vedno. Nastala je kriza v vladi. Kako se reši, ni gotovo. Toda vse kaže, da se Rusiji bližajo časi mirnejše politike na sunaj in v notranjosti.

== Ne v Ameriko! Ameriški generalni komisar za izseljenje je postal vlad v Washingtonu s svojega potovanja po Evropi sledil do kablovano brzojavko: »Temeljno število, ki so mi na razpolago, se odprav. Uja 25 milijonov Evropejcev izseliti v Ameriko. 15 milijonov prevoznih listkov imajo izseljenci že v rokah. V Ameriki pa je danes nad 3 milijona ljudi brez službe in za služka. Ameriški listi poročajo, da prinašajo primeroma največ denarja v Ameriko židje, najmanj pa Italijani. Vsak žid, ki do spe v Ameriko, ima v žepu okoli 200 do 300 arjev, večina Italijanov pa ne dosti več nad 60 dolarjev; ostali — Poljaki, Ircl, Grki in Armenci —, ki tvorijo večino doseljencev, prinašajo s seboj navadno do 100 dolarjev. Vel ameriški listi protestirajo proti priseljevanju Evropejcev, češ, da delajo na znosno konkurenco domačim, ki se pr. živijo vedno težje in vedno slabše. Ogronom, na večina izseljenecv mora prav živinsko delati ter stradati, da se vsaj za slo preživi. In po vseh evropskih listih se glasi znova klic: »Ne v Ameriko!«

Telefonska in brzojavna poročila.

IZPRAZNIŠTVO DALMACIJE. —d Split, 12. febr. V krogih, ki so blizu pokrajinski vladi, se širijo vesti, da se v kratkem izvrši izpraznitve Dalmacije. Javljajo, da so italijanske vojaške oblasti v Sibeniku že dobile povelje, naj se pripravijo za odhod. Vojaške bolnišnice so dobile povelje, da prepelejo bolnike v Jakin.

PREVRATNA AKCIJA V BEROLINU. —d Berlin 12. febr. »Deutsche Tagesztg.« pridobuje v faksimilu načrt komunistične prevratne akcije v Berlinu pod moskovskim vodstvom in pristavilja, da bi se imele pripraviti za to končati okrog 1. marca.

MIROVNA POGODBA V RIGI SE NI PODPISANA. —d Varšava, 11. febr. (Orient) Po listu »Journal de Pologne« ho mirovna pogodba med Poljsko in Rusijo podpisana meseca marca.

ATENTAT NA BOLJŠEVISKEGA KOMISARJA. —d Dunaj, 12. febr. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: Neki častnik je vrgel na ljudskega komisarja Rakovskega v Harkovu dne 1. februarja 1921 v Kijevu bombo. Ljudski poverjenik ni bil ranjen. Napadalec je bil aretiran in je izvršil v ječi samomor.

Iz naše kraljevine. — Svoboda Jovanović v Zagrebu. V Zagrebu se mudi znani član komisije za načrt ustave vseučiliški profesor dr. Svoboda Jovanović.

Kuga v Boki. Bakteriologi so konstatirali, da gre v Tivtu res za kugo med francoskim vojak.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

STAVKARSKO GIBANJE NA POLJSKEM. —d Varšava, 12. febr. Poizkusil, povzročiti generalno stavko železničarjev, so bili v kati zadušeni. Izdan je bil proglas, po katerem se odpuste vel stavkajoči, pri čemer se jim izplača mesca za dva tedna. Stavkasti je posku-

sil le neznaten del varšavskih železničarjev. A tudi ti so se brzo vrnili na delo, ker se je večina železničarjev izrekla proti stavki.

PREVRATNA AKCIJA V BEROLINU. —d Berlin 12. febr. »Deutsche Tagesztg.« pridobuje v faksimilu načrt komunistične prevratne akcije v Berlinu pod moskovskim vodstvom in pristavilja, da bi se imele pripraviti za to končati okrog 1. marca.

MIROVNA POGODBA V RIGI SE NI PODPISANA. —d Varšava, 11. febr. (Orient) Po listu »Journal de Pologne« ho mirovna pogodba med Poljsko in Rusijo podpisana meseca marca.

ATENTAT NA BOLJŠEVISKEGA KOMISARJA. —d Dunaj, 12. febr. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: Neki častnik je vrgel na ljudskega komisarja Rakovskega v Harkovu dne 1. februarja 1921 v Kijevu bombo. Ljudski poverjenik ni bil ranjen. Napadalec je bil aretiran in je izvršil v ječi samomor.

Iz naše kraljevine. — Svoboda Jovanović v Zagrebu. V Zagrebu se mudi znani član komisije za načrt ustave vseučiliški profesor dr. Svoboda Jovanović.

Kuga v Boki. Bakteriologi so konstatirali, da gre v Tivtu res za kugo med francoskim vojak.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

STAVKARSKO GIBANJE NA POLJSKEM. —d Varšava, 12. febr. Poizkusil, povzročiti generalno stavko železničarjev, so bili v kati zadušeni. Izdan je bil proglas, po katerem se odpuste vel stavkajoči, pri čemer se jim izplača mesca za dva tedna. Stavkasti je posku-

zemeski trg blago po znatno nižjih cenah. Za nemški premog mora švicca plačati pariteta Barel 190 frankov, v Nemčiji je bil v jeseni premog iz Ruhra po 192,40 mark, sedaj pa je po 176 mark. Če se vpošteva stanje mar. ke proti švicarskemu franku, ima švicarska industrija desetkrat dražji premog v rokah nego nemška. Pri predmetih, s katerim mora Nemčija držati konkurenci inozemsko, se sevoda Nemci ne drže tega načela, marveč se poslužujejo v eksportu ugodnega položaja, ki ga stvarja omešana valuta.

== Iz poverjenstva za socialno skrbstvo. Sprejemanje strank pri poverjeniku za socialno skrbstvo G. Adolfu Ribnikarju jutri v torek odpado radi nujne vladne seje. G. poverjenik bo sprejemal stranke šele prihodnji petek, dne 18. t. m.

== Kongres jugoslov. ženstva v Ljubljani. Poletti se vrši v Ljubljani kongres jugoslov. ženstva; udeležijo se ga delegatke vseh ženskih društev iz Srbije, Črne gore, Borne in Hercegovine, Hrvatske in Slovenije. Kongres priredi po sklepu »Saveza« Splošno sloven. žen. društvo, ki je imelo večeraj za svoj 21. občni zbor v veliki mag. dvorani. Pri volitvah je bila vnovič izvoljena za predsednico ga. Franja Tavčarjeva in 21-odlična dosedanega odbora. Daljše poročilo priobčimo jutri.

== Stroge odredbe zoper pijančevanje. Poverjenstvo za notranje zadeve je izdalo zelo stroge odredbe zoper pijančevanje, čemur je dalo povod zadnje prednostno razjanje, katerega se je marljivo udeleževala šolska in druga nezrasla mladina. Uradni komunikacije in odredbam pravi med drugim: Veseljadnje in pijančevanje sta prekorončila meje dopustnosti. Med tem, ko nekateri sloji trpe lakoto in pomanjkanje, zapravljajo drugi denar čez vse mere in zapeljujejo ljudstvo sploh k zapravljenosti. Valod tega odredjam glede društvenih veselja, plesov in drugih prireditelj, ki se vrše izven gostilne in kavarni, sledečti: 1.) Alkoholne pijače se pri teh prireditvah smejo točiti in uživati le do 23. ure; 2.) godba sme igrati le do 24. ure; 3.) kaka taka prireditev se mora končati v takem času da se dotični prostori najpозnejše ob 1. uri popolnoma izpraznijo; 4.) srednješolska mladina in osebe, ki niso izpolnile 18. leta svoje starosti, se takih plesov ne sme udeleževati. Društva, ki bi se pri svojih prireditvah ne držala teh predpisov, se bodo razpustila. S tem odlokom se nikakor ne izpreminjajo predpisi glede policijske ure sa gostilne in kavarne. Izjeme teh predpisov se nikomur in pod nobenim pogojem ne smejo dovoljevati. — Za vodjo poverjenstva za notranje zadeve dvrni svetnik Kremenksek s r.

== Uklenje 20 dinarskih bankovcev pri poštini uradih. Poštino in brzojavno ravnateljstvo poroča. Po razpisu kr. ministrstva za pošto in brzojav od 11. t. m. štev. 6709 smo sprejemanje 20 dinarskih bankovcev pri podrejenih uradih danes uklenili. Uradi imajo nalogo, da napotijo občinstvo podružnicam »Narodne banke« v Ljubljani in Mariboru v zamenjavo tapih bankovcev.

== Poročeni. Polkovnik Milisav V. Antonijević (Beograd) in Saba Antonijević (Beograd) in Majdževa (Kranj) poročena v Zagrebu februarja 1921.

== V Kočevju se je poročil g. ing. Vitold Blaskupski, s gospodinjco Elzo erpotic.

== Odlikovani umetniki. Z redom Sv. Save III. vrste je odlikovan Matej Hubad, ravnatelj Glasbene Matice v Ljubljani, z redom Sv. Save IV. vrste so odlikovani: operna pevka Maja Strozil, prof. konservatorija Vavclav Humel, direktor konservatorija Fran Dugan, bivši ravnatelj tega zavoda Vekoslav Ružič, profesorji tega zavoda Zlatko Baloković, Gjuro Tkalič, Anta Dobroučič in Franjo Lhotka vsi v Zagrebu, Rista Savin in Zalcu (Sirca), Anton Lajovic v Ljubljani, Milan Jovanović vijolnist v Londonu, z redom Sv. Save V. vrste Vinko Zganjca, skladatelj, Milan Sacha, operni dirigent Bela pl. Pešič in Vekoslav Krauš, pijan

lobenega haska! Zato mora imeti tudi moč in voljo, da izprijetost izbije iz mladih glav.

Rimske Toplice so pred kratkim prešle v last mlade in podvezitne Hrvatice gdne. Jelene Račke, sorodnice slavnega hrvatskega rodoljuba kanonika Račkega. Tako se bo z domačim kapitalom dvignilo kopalništvo ki je po svoji divni naravni legi eno najlepših v Sloveniji. Te dni se je v Rimskih Toplicah vršil informativni sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki poverjenosti za javna dela, zdravstvenega oddelka za Slovenijo in Istro ter ravnatelj, oziroma ukralitelj kopalništva Rogarška Slatina in Dobrna. Rešila so se mnoga važna letošnja kopalniška sezona zadevajoča vprašanja. Udeleženci sestanka so se uverili, da namerava gospodična Račka Rimske Toplice za letošnji kar najbolje preurediti in da ima velike načrte za bodočnost. Dosedajni lastnik inozemec je kopalništvo skrajno izrabljaval in ni dovolj skrbel za obnovo inventarja. Tem lepšo in tem hvaležnejšo nalogo je prevzela nova lastnica domačinka. Upati je, da bo pod njenim spretnim vodstvom to kopalništvo, ki se odlikuje po bogatem termanem vrelcu in ki je imelo že dostaj vsako leto znamenit obilen obisk, privabilo kar največ gostov iz Jugoslavije in sosednih dežel.

Rimski zid na Mirju je na nekaterih krajih razdrt od zlobne roke. So to pobalini, ki pohajajo srednje šole, ki jim pa šola ni nič mar, ampak se potepajo okrog in delajo škodo, kjer jo morejo. Ti zdirajo kamen za kamenom iz rimskega zidovja, če pa pride nimo kdo, ki jih posvari, se vedejo kot prave barabice. Opozorjano nanje policijo.

Pravniki v Mariboru. V soboto dne 19. svečana t. l. ob pol 8. ur zvečer ima mariborska podružnica društva »Pravniki v dvorani št. 84 okrožnega sodišča v Mariboru svoj prvi društveni sestanek, pri katerem poroča odbor o svojem dosedanjem delovanju in predava podružnični predsednik g. dvorni svetnik Levec. Predmet predavanja je: »O prekinjenju naravnega pripostevovanja«. Zeleti je, da za restanka udeležijo tudi znanstveni pravniki, da povedo svoje morebitne želje.

Poroka. V soboto se je poročil g. Slavko Škerlj, profesor na dekliškem liceju v Ljubljani z gđc. Cirilo Medvedovo iz znane narodne obitelji. Bilo srečno!

Uvedba selske službe na pošti. Dol pri Domžalah. S 1. februarjem 1921 se uvede pri poštne uradu Dob pri Domžalah dostavljanje poštinskih pakov selskim pismonošci v sledečih krajih: I. okraj: Vir Podrečje, Količevo, Turlišče, Češenik in Zelodnik; II. okraj: Laze, Brezovica, Rača, Lačni vrh, Zeje, Olsvevek in Vrh pri sv. Triglju. Dostavljanje se bo vršilo v I. okraju v ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa v torek, četrtek in soboto.

Pomanjkanje mesa v Ljubljani. Na stojiščih na Vodnikovem trgu je zadnje dni opažati znatno pomanjkanje govejega mesa. To krizo povzročila izvoz zaklane živine v Trst, na Dunaj, v Berlin in Drazhdane. Dnevno izvozijo z glavnega kolodvorja 3-5 vagonov prvovrstnega govejega mesa. Največje izvorne tvrdke so: »Impex«, »Popovič«, »Predovič« in v zadnjem času tudi drugi mesarji. Ker inozemstvo plačuje za meso velike cene, je jasno, da so mesarji začeli izvažati in da vsled tega tudi plačujejo visoke cene za živo blago. Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani je cena živemu blagu poskočila na 18 K. Mesarji zahtevajo povišanje cen za ljubljanskega konsumenta določnemu mesu. Nedopustno je, da se meso izvažava v inozemstvo, pri tem pa pušča ljubljano brez mesa. To je skandal, katerega se mora takoj napraviti konec. Nismo proti izvozu, zahtevamo pa, da se določi za izvoz mesa visoka izvozna carina, da se prepreči, da bi Dunaj in Berlin imela naše govedine v izobilju, Ljubljana pa bi stradala.

Karte za invalide. Ravnateljstvo cestne železnice v Ljubljani je podarilo invalidom tukajšnjega doma, ki se uče v šolah in pri mojstrih ter so na nogah pohabljeni brezplačne vozne listke. V imenu invalidov izrekam ravnateljstvu cestne železnice najsrdečnejšo zahvalo. Vodja invalidskega doma.

Poština zveza med Kranjem in Jezerskim. S 6. februarjem t. l. se je zopet uvedla med Kranjem in Kokro vsakdanja enovprezna vozna pošta. Iz Kranja odhaja ob 8:45, nazaj pa ob 17:30, iz Tunališe ob 9:50, nazaj pa ob 16:25, iz Dol. Kokre nab. 10:55, nazaj pa ob 14:30, iz Kokre 11:45, nazaj pa ob 14:30. Na to vozno pošto se priključijo od istega dne naprej peška pošta med Kokro in Jezerskim po sledečem redu: iz Jezerskega ob 9:45, nazaj pa ob 14:45, iz Kokra ob 12:00, nazaj pa ob 12:30.

Zavedna mladina. Mladež glavnega kolodvorja v Ljubljani je darovala na pustno nedeljo za Ciril Metodovo družbo K 635 in za Jugoslovensko Matice K 392. Ob tej priliki sta darovala tovarn. sveč g. Davorn Dolničar in Hinko Richter, Karlovska cesta 2, K 200 za kamen družbe sv. Cirila in Metoda. Iskrena hvala!

V spomin. Rodbina po umrlem tovarnarju in obd. svetniku g. Fran Maljuyju daruje v spomin in počačenje blagega rajnika 1000 kron za mestno reveže. 1000 kron ljubljanskemu Sokolu, 1000 kron št. petrski podružnici Cirila in Metoda in 1000 kron pevskemu društvu »Slavec«.

Državna posredovalnica za delo. Dela iščejo: pisarniške moči, ključavničarji, klenarji, kovači, kolarji, strojniki, kurjači, tapetniki, knjigovodji, slikarji, pleškarji, dninarji, dninarice, služkinje, kuharice, natakarji, nataka-

ice, krojači, šivilje, čevljarji, kočijazi, hotelske sobarice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: hlapec, dekle za polje, vinčarji, tesarji, mizarji, pevc, zboristi, žagariji, gateristi, petarji, železostugarji, kontoristinte s prakso, solniške strežnice, služkinje, kuharice, perlice, likarice, vagojiteljice, vajenci, vajenke itd.

Državna razredna loterija. Dobilki drugega razreda: številke 98284 dobi 70.000.— dinarjev

Ostalih 2490 izžrebanih števil je izloženih v izlozbi Gajeva ulica 8. Prihodnje žrebanje 7. in 8. marca t. l. Srečke se dobivajo pri Državni glavni kolekturi Mednarodne banke d. d., Zagreb, Gajeva ul. 8.

Senzacijonela aratacija. Okr. uprava finančne kontrole v Ljubljani je v nedeljo 13. t. m. odredila aratacijo dr. Markovića, ravnatelja »Svetle« v Ljubljani. Izročili so ga v preventivni zapor deželnega sodišča v Ljubljani. Dr. Markovič je bil od finančne uprave obsojen na 3 milijone globe ali eno leto zopora zaradi prikrižanja davku podvrženih stvari. Ker dr. Markovič ni globe plačal in je bil begosumen, je bil odrejen zapor. Afera je v Ljubljani med trgovskimi krogi vzbudila splošno senzacijo. Gre za veliko množino žarnic, katere je skušala tvrdka odtegniti trošarin.

Umor na Laverci. V soboto zjutraj so sosedje Možinove hiše v Daljni vasi pri Laverci, ko so bili odpirali glavna hišna vrata, zapazili na sobnem pragu 50letno staro, vdovo in žrtkario Ivano Možino na tleh mrtvo v krvi s skoro prezezanim vratom. O umoru je bila takoj obveščena orožniška postaja na Laverci in državno pravdništvu v Ljubljani. Da se je ugotovil dejanski stan, je popoldne odšla na lice mesta sodna komisija, obstoječa iz preiskovalnega sodnika g. Antona Avseca in sodnih zdravnikov dr. Lesjaka in dr. Tičarja. Zgodil se je roparski umor in je bilo vzetih starki okoli 7000 K gotovine. V sobi je drugače ostal največji red. Morilec, ki je moral zrodaj pomoči dejanje izvršiti, je brez sledu izginil. Domnevajo, da je Ivano Možina umoril njen pastorek.

Velik požar v Kranju. Na pustni torek ob 11. uri zvečer je izbruhnil iz do sedaj še neznanih vzrokov velik požar v skladiščih materijala državne cestne sekcije za kranjski okraj. V poslopju so se nahajali 4 tovorni avtomobili, bencin, olje, frnež kakor tudi mnogo drugega materijala v veliki vrednosti. Gasilni društvi Kranj in Stražišče sta bili takoj na licu mesta in sta z neprimerno hitrostjo in vstrajnostjo zabrañili, da se ogenj ni razširil na sosedna velika skladišča lesa tvrdk Dolenc, Hajnrihar kakor tudi na kolodvor in železniška skladišča ter na vse druge sosedne objekte. Da je bilo mogoče omejiti požar na že goreči objekt, se je največ zahvaliti gasilcem, ki so — dasi v smrtni nevarnosti — z brezprimernim požurnostjo iz gorečega poslopja zelo hitro odstranili in spravili na varno 3 sode bencina. Na pomoč je prihitelo tudi gasilno društvo iz Senčurja. Gasilci so delovali vso noč z neprimerno pridnostjo. Pri odstranitvi bencina sta bila dva gasilca lahko poškodovana. Kakor se čuje, je škoda na zgorelem materialu ogromna. Vso akcijo je vodil načelnik Kranjskega prostovoljnega društva g. Rici Mayr. Gasilci so z neustrašenim delom zopet dokazali, da so vredni naziva »Tihih tunakov«, kakor jih je imenoval svojčas gosp. Fr. Govekar.

Tatvina konja. G. Josip Lapajnc, posestnik in nadučitelj stanujoč v Kranju, je dne 11. t. m. ob 2. naznanil policiji, da mu je bil omenjenega dne 6. polnoči v Domžalah pred gostilno Škok ukraden konj, rjave barve, s kožjo vred v skupni vrednosti 50.000 K. Kočija je rumena in zeleno pleskana. O navedeni tatvini so bile vse postaje telefonično obveščene.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Marija Mihelič roj. Opeka. Blag ji spomin!

Kulturna. Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama.

Ponedeljek 14. febr.: Miss Hobbs, red B. Torek, 15. febr.: Zaprti. Sreda, 16. febr.: Čvrček za pečko, red A. Četrtek, 17. febr.: Miss Hobbs, red C. Petek, 18. febr.: Miss Hobbs, red D. Sobota, 19. febr.: Golgata, red E.

Opera. Ponedeljek, 14. febr.: Koncert Josipa Rijavca in Cirila Ličarja, izven. Torek, 15. febr.: Tosca, red D. Sreda, 16. febr.: saprti. Četrtek, 17. febr.: Thais, red B. Petek, 18. febr.: Veselo bene windorsko, red A. Sobota, 19. febr.: Thais, red C. Hoffmannove pripovedke. Jutri v torek, dne 15. februarja 1921 se vprizorijo izven abonementa Offenbachove »Hoffman- nove pripovedke. Hoffmann bo pel go. spod Josip Rijavec. ... Ilustriran list »Plamen«, 3. številka tega ilustriranega lista je pravkar izšla. Na prvi strani ima sliko o otvornitvi konstitucije; regent Aleksander čita prestolni govor. Vabina te številke je: I. Zoro: Zmote in konec gospodinjne Pavle. Članek o Fr. S. Finžgarju z njegovo sliko o priliki njegove pedesetletnice. Nadalje: Dr. O. Rybač: »Wien: Špilmoh: Blaga arca; — Proglas političnega društva »Edinost« v Trstu o priliki aneksije Primorske po Italijanih; I. Suchy: Orčice iz francoske revolucije; dr. V.: Nekoliko o dieti in o prebavljivosti raznih živil; končno opisi in slike: Iz Bele Krajine. Med pesniki so zastopani Iv. Albrecht: »Jutro je jasno in »Pesem«. Fran Pogačnik: »Tak živo, megleno nebo...« in »Hrepenenje« in Peterlin Petruška: »V kupeju«. V podlistku nadaljuje kriminalni roman I. S. Orla: Pusti in zanke. Zanimivo so slike iz razdejane Gorške in pogreb narodnega staroste Luke Svetca v Litiji. Kakor je videti, novi ilustrirani list napreduje. Pričakovati je, da se dobro razvije in da se splošno priljubl.

Deželni Stanko dr. jur.: Banke i bankarstvo. Delovanje poslovanje i razvoj banaka. Zagreb 1921. Knjizara St. Kugli. Str. 111. Cena 38 K. — Jovanović Slobodan: Ljubomir Nedić. V latinski ali v cirilici. Cena 5 dinarjev. Str. 35. Ista založba. — Le Bon Gustav: Psihologija gnila. Prevoč Živ. Živonovič. Treće izdanje. Str. 174. Cena 10 din. Ista založba. — Leko T. Marko dr.: O večnom životu. Str. 42. Cena 2 din. Ista založba. — Keser Josip: Požar strasti. Drama v 4 čina. Drugo izdanje. Ista založba v Zagrebu. — Šopenhauer Artur: Metafizika pelne ljubavi. O ženama. Prevoč Milan Vukujlija. Drugo izdanje. Beograd, 1921. Knjizara S. B. Cvijanovića. Str. 112. Cena 5 din. — Machar J. S.: Tatice Masaryk in druge priče. Prevoč in pogovor napisao M. B. J. Str. 46. Cena 15 K. Kot 156. do 158. zvezek Humoristične knjižice, ki jo izdaja v Zagrebu Mil. Janković, je izšlo 10 humoresk in šaljev. Štiti tega uglednega češkega feljtonista in slavnega pesnika. Machar predstavlja predavavla razne smešne tipe z Dunaja in iz Češke, častnike, čamkarje, fratre, pustolovca i. dr. — prav zabavno berilo. Kot uvod je dodan avtorjev življenjski jezik v njem je zmota: na slovenski jezik sta prevedena Macharjeva »Magdalena« in »Rime« kot knjižki poleg teh več njegovih pesmi.

Louys Pierre: Afrodita. Kot izredno izdanje Narodne knjižice je izšel v prav lepi opremi prevod francoskega romana iz antične dobe »Afrodita«. Življenje alexandrijske kurtizane Hrižde je opisal Louys sijajno. Da se čita kakor staro klasično delo. Primerno pa je kot berilo le odraslim. Uvod dr. S. Ježića o P. Louysu in razne slike reprodukcije Vener in Afrodite, kraše lepo knjigo. Stane broš. 28 K, vezana le 40 K. Naroča se v Zagrebu, Vojnička ulica br. 13.

Turistika in sport. »Sport« št. 7 je izšel in prinša sledečo vsebino: Poročilo naših delegatov iz Olimpijske hore shaso v Londonu. Letalski program za l. 1921 — nogomet — berlinska sportna univerza, — kolearska terminologija, — lahka atletika za nogomet in pregled sportnega gibanja. Izredno lepe slike kraše list. List izhaja sedaj vsak petek popoldne.

Tekma v Bohinjih Bistrici dne 12. februarja. Tu se je vršila danes sankarska tekma, prva po vojni ob obilni udeležbi tekmovalcev in ostalega občinstva. Prvenstvo Jugoslavije je odnesel Stanko Kmet, Ljubljana 1000 m v 1:18 1/2 min., drugi Bevc Edi, Zagreb, tretji Skale Janko, Ljubljana. Prvenstvo Bohinja Pogačar Joža, Ljubljana, 1000 m v 1:19 1/2 min., drugi Mežič, Jesenice, tretji Levličnik, Ljubljana. Na dvo sedežnih sankah je dobil prvenstvo Kavček - Gorazd Ljubljana, 1000 m v 1:20 min., drugi ing. Menetinger - Černe, Ljubljana, tretji Kmet - Kmet Ljubljana. Pri damski temki na 650 m je odnesla prvenstvo ga. Bevc Hana, Zagreb, v 56 sekundah, druga Logar, Behinj, tretja Stuzji Gr., Ljubljana. V tekmi dečkov na 650 m je bil prvi Godec v 55 sekundah. K tekmi je bilo prijavljenih 67 tekmovalcev. Sankarske je bilo v krasnem stanju le opoldnansko solnce ga je počelo nekoliko mehatiti. Tekmo je vodil ing. Skavornac, Ljubljana.

Državne vesti in prireditve. »Sloga«, društvo žena in vdov javnih nameštencev in nameštenc, je imelo svoj občni sbor dne 5. februarja t. l. V svojem skromnem sačetku je izplačalo društvo onim članicam, ki so se posluževale društvenih ugodnosti, 2773 kron 80 v. Največ se je poslužila teh društvenih ugodnosti članica št. 175 in tako prejela na ponutih znatno svoto 480 K. Pri mali članarini gotovo zelo lep uspeh društva, ki se je kljub vsem težavam zelo lepo razvilo. Prejšnji odbor se je izpopolnil z nekaterimi novimi močmi kar obeta večjo agilnost. Članarino se je zvišalo na 18 K letno. Vabimo vse nameštence in vse žene javnih nameštencev, da v svojo lastno korist pristopijo k društvu. Prijave, izkaznice in vsa pojasnila Kralja Petra trg 3. l. v. vsako sredo in soboto od 8. do 4. ure. Vzem onim pa, ki so društvo naklonili kake ugodnosti, naša najsrdečnejša zahvala!

Na novejša poročila.

UKAZ O VIŠJEM ŠOLSLEM SVETU V LJUBLJANI. — Beograd, 13. februarja. Regent Aleksander je podpisal ukaz o uvedbi višjega šolskega sveta v Ljubljani. Naredba je s tem stopila v veljavo.

GOLJUFIVE MAHINACIJE TRBOVELJSKE PREMOKOPNE DRUŽBE. — Beograd, 13. februarja. Današnja »Politika« piše pod naslovom »Trboveljska afera«, kako je ministrska komisija odkrila v rudnikih Trboveljske premokopne družbe, ki so bili dozdaj gnezdo rudarskih stavk in so v rokah dunajskega kaplata, velike nerednosti. Pri pregledovanju knjig se je ugotovilo, da so lastniki premogovnikov potvornili produkcijske cene premoga za več kot za 100%. Cene premoga so se redi tega dvignle, prebivalstvo se je pritoževalo radi vedno večje dražnje, država pa, ki je rabila dve tretjini vsega trboveljskega premoga, je bila prizadeta v še večji meri. Ist vprašanje kako je mogoče, da niso državni uradniki treh ministrstev, ki so imeli nadzorstvo nad premogovniki, že prej odbrili teh mahinacij.

NACRT ZA RAZDELITEV AVSTRIJE. — Pariz, 14. februarja. Francoski listi se obirno bavijo z avstrijskim vprašanjem. Pravilo, da je čehoslovaški zunanji minister Beneš izjavil, da si more Avstrija pomagati s svojimi sredstvi, obljube finančne pomoči pa bi se težko držale. Na to pa je prišla v tiste današke brojavke, da je napravljen načrt za razdelitev Avstrije in da se je tozadevno razgovarjal v Rimu čehoslovaški minister Beneš. Ker ni več govora o podonavski konfederaciji in tudi ne o priklonitvi k Nemčiji, je nastal načrt za razdelitev Avstrije med sosedne države. Jugoslavija bi dobila Koroško in Štajersko, Madžarska del Avstrije, kjer živi nekaj Madžarov. Čehoslovaška si ne želi preveti državljansko nemškega jezika. Dunaj bi postal mednarodno trgovsko središče.

NAPISI NA POSTAJAH. — Beograd, 13. februarja. Danes je posl. Leaković iz Srema posetil ministra za promet Joca Jovanovića ter se mu pritožil, da so se v zadnjem času odstranili na nekaterih železniških postajah napisi v latinici. Posl. Leaković je zaprosil ministra, naj na podrejene organe izda naredbo, da se strogo držijo ministrske naredbe, da morajo biti na prekosavskih železniških postajah izdelani napisi najprej v latinici in potem v cirilici, v Srbiji pa najprej v cirilici in na drugem mestu v latinici. To je v interesu pomirjenja prebivalstva. Minister je obljubil, da bo izdal tako naredbo.

TAKO JE POD ITALIJO. — Beograd, 13. febr. Kakor javljajo listi, je prišlo v arsenalu v primorskem Trstiu med delavolnimi in stavkujočimi delavci do spopada, pri čemer so na obeh straneh streljali. Pri tem je bilo nekaj oseb ranjenih. Kasneje so se spopadli socialisti in fašisti, ki so napadli delavske zbore. Pri tem je bila ena oseba ubita in 15 ranjenih.

Gospodarske vesti. — Vsa mast bo bila v Nemčiji. Izvoz masti masti v Nemčijo bo od 15. februarja prost. — Za ribarje. Poverjeničtvo za kmetijstvo razpolaga že s nekaj tisoč postrvjeja zaroda (domače potočnice, ostroma križanke) po znizani ceni 80 K na 1000 ribic. Naročila je poslati poverjeničtvu do 20. t. m. — Uredba, kako je dajati podporo iz čistega dohodka državne razredne loterije, je objavljena v Uradnem listu št. 11. Po tej ureditvi se namerava od čistega dohodka vsakega žrebanja uporabiti: a) 40 odstotkov za pospeševanje poljedelstva in živinoreje in drugega, kar spada v to stroko; prvenstvo v krajinah, ki so bile oškodovane med vojno in ki imajo po mlrovi pogodbi pravico do odškodnine; b) 20 odst. za podpiranje poljedelskih združg oziroma njih zvez in kmetijskih združb, da intenzivne izvršujejo svoje naloge; c) 30 odst. za pospeševanje onih obtočev in industriji, ki ustvarjajo poljedelstvu in živinoreji pogoje za boljši razvoj, bodisi s tem, da jim nudijo pomočke za proizvajanje, bodisi da jim predelujejo njih sirovine; za razvoj trgovine, ki stvarka tem predelkom ali strovinam nova domača ali tuja tržišča. In za drugo, kar spada v to stroko; tudi tu se bo postopalo po prvenstvenosti iz točke a); d) 10 odstot. za datante posoil. in sicer kmetovalcem 6 odst. in obrtnikom in njih združbam 4 odst., toda samo onim, ki s svojo strokovno usposobljenostjo in solidnostjo obetajo povoljen uspeh ter dajo resne garancije, da vzete vsote ob roku resnično vrnejo.

REŠKI DELEGATJE V RIMU. — Rim, 13. febr. Tu se je mudil reški rektor Depoli, ki je govoril o reškem vprašanju, v glavnem o vprašanju pristana Barosa, a senatorjem Salato, zunanjim ministrom Storo in vojnim ministrom Bono, mlajem, katerim je izročil tozadevno spomenico z zemljevidi, fotografijami in raznimi dokumenti, ki mu jih je dala na razpolago madžarska vlada v Budimpešti. I. L. Ael je potem rektor Rudan, nakar sta bila tudi pri raznih članih razmeštvne komisije, katerim sta tudi izročila spomenico. Vsi so jima obljubili, da se toplo zavzamejo za to, da pripade Barca Rekl. ... BENEŠEVE IZJAVE V PARIZU. — Pariz, 13. febr. Novinarjem je izjavil čehoslovaški zunanji minister Beneš, da je s svojim posetom v Italiji prav zadovoljen in da teče italijanska politika paralelno s politiko naše entente, zlasti kar se tiče Madžarske, Avstrije, hababurške dinastije in sovjetske vlade. Polovaj Avstrije je tak, da jej treba gospodarsko pomagati. Na konferenci v Portorico se bodo razpravljala samo gospodarska vprašanja. NIKOLA PAŠIĆ OKREVAL. — Beograd, 13. febr. Predsednik mlaj. stranke sveta Nikola Pašić si je že toliko opomogel od svoje bolezni, da sprejema na svojem domu posamezne člane vlade in za stopnike posameznih strank. Pašić bo od jutri naprej redno vršil svoje posla. VOJNA ŠKODA V SRBIJI. — Beograd, 13. febr. Komisija mlaj. stranke pravde za vojno odškodnino se bavi intenzivno s zbiranjem gradiva ter namerava v najkrajšem času dostaviti reparacijski komisiji v Parizu seznam vojne škode v Srbiji. SRBSKIM POLJEDELCEM. — Beograd, 13. febr. Angleški komite za kmetijsko pomoč zavezanikom je pripravil transport strojev, orodja in semen v vrednosti 15.000 funtov sterlingov kot dar v vojni oškodovanim srbskim poljedelcem. Komite bo skrbel, da pride transport najkasneje v drugi polovici mesca marca v našo državo tako, da bi se mogli poljedelci koristiti iz tekom letošnje dobe obdelovanja s poslanim blagom. TRGOVSKA POGOBA S ČESKO. — Beograd, 13. febr. Čehoslovaški senat je sprejel zakonski načrt o trgovinski pogodbi s našo državo. NAŠE PAROBRODNE DRUŽBE. — Beograd, 13. febr. Gospodarski finančni komite ministarstva se je bavil na svoji zadnji seji z vprašanjem udrujenja vseh parobrodnih družb v svrhu obrambe pred konkurenco italijanskih družb. NEMČIJA PONUDI 150 MILIJARD. — Beograd, 13. febr. »Deutsche Zeitsung« izdaje vira, da našta načrti finančne ministarstva za protipredlogo vsoto 150 milijard mark v zlatu za največjo nemško reparacijsko možnost; v tej vsoti so obsežne tudi dosedanje dajatve. SMRT GENERALA KUROPATKINA. — London, 13. febr. Iz Moskve poročajo o smrti generala Kuropatkina, znanega za rusko-japonske vojne, ki je izgubil glavni dve bitki pri Mukdenu in Liaojuanu. Ostal je svest monarhist in zato umrl v bedi. REIGEN. — Beograd, 13. febr. Nocoj, preden se uprizarili v gledališću Schnitzlerjev »Reigen«, je skupina kakih 300 oseb demonstriral proti predstavi in v klicala »spuše«. Policija je demonstrante razgnala. Pet oseb je bilo aretiranih.

— g Prost izvoz uruguajskega žita. Agencija Amerikana tvllava, da je uruguajska vlada dovolila prost izvoz žita. — g Blago za dežnike. Svila za dežnike je pri dolenjerskih tovarnah za svilo padla za 10 odstotkov. — g Uvoz rastlin za presajanje in gojenje je dopuščeno brez plačila carine, in sicer ne glede na izvor države, iz katere prihajajo. — g Izvoz švedskega lanu. Iz Berlina poročajo, da je izvoz švedskega lanu od 1. aprila zopet dovoljen. BORZE. ... — Beograd, 13. febr. Devize: Berlin 130.50, Holandaja 110.60, Newyork 612.50, London 28.87, Pariz 44.50, Milen 22.50, Bruselj 46.34, Kodanj 115, Stockholm 137, Kristijanija 111.50, Madrid 86.50, Buenos Aires 218, Praga 8. Varšava 6.80, Zagreb 4.30, Budimpešta 1.13, Bukarešta 8.50, Dunaj 1.50, avstrijske šilgose krome 1.05. — Beograd, 13. febr. Devize: Amsterd. 2668.50, Beograd 109, Berlin 130.25, Bukarešta 105.75, Sofija 95, Curih 125.50, Milan 278, Pariz 558.50, London 201, Newyork 76.12, Dunaj 10.95, Zagreb 52.75, Varšava 9, Budimpešta 13.75, Valute: Jugoslovenski dinarji 300, nemške marke 130.25, rom. leji 105.75, bolg. levi 90.75, švic. franki 1248.50, ital. lire 275, franc. franki 555.50, angleški funti 299, dolarji 74.12, avstrijske krome 10.95, poljske marke 8.

Polzuedba. — Izgubljeni Kdo ve kaj? Od dne 13. junja leta 1918. je izgubljen enoletni prostovoljni desentnik Emanuel Wisnecy od Hribov, ostrogega polka št. 2. 4. stotnjaja. Poljska pošta št. 646 blizu Felte ob Pijavi. Prijatelj kateri so bili pri istem polku in stotniji pod nadporočnikom Rohrachor, se prosijo, naj blagovoljno javiti, kaj se je zgodilo s svojim sinom na žalujočo mater. Vdova Amalija Schuratin, Innsbruck, Inn. rain 40/II. Stroški se radovoljno povrnejo. Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica številka 50, v lastnem posloplju.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon številka 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Proda se nova rjava konjska prsna oprema, nov voz na peresih, malo rabljeno moško kolo in stroj za izdajavo sodavice. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1076

Zaganje drv z motorjem se priporoča po najnižji ceni in točni posrežbi. Marija Puotnar, Poljanski nasip 22, I. nadst. 1034

Knjigovodja, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega jezika, išče službe. Ponudbe na Čerjavca Karl, tovarna testena, liirska Bistrica. 1060

Proda se po nizki ceni radi stalne preselitve hiša z vrhom. Polizve se Wolfova ulica 67. Rupnik. 104

Brinja en vagon se takoj po nizki ceni prodaja. Vprašanja in eventualne ponudbe je poslati pod „Strijanj/1009“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 1009

Večja množina dobro ohranjenih sodov, lesenih in železnih, se prodaja po ugodni ceni. Goleb & Šo., tovarna kem. izdelkov, Vič. 991

Proda se vagon lepih jasnih novih za kolajze, 88 mtr. žične vrvi kompl. z gonil. kolesi in tečajji, dve lepi, popolnoma novi vrni opremljeni (Brustgeschlir) sesalica (pumpa), razno železje za mlinško porabo. Naslov: Ivan Kuralt, valjari mlin. Domžale. 1013

4 Izložbena okna kompletna z roletami in brušenimi stekli, velikost 140x290 cm (ima na prodaj). Obrtna centrala v Ljubljani, Pražakova ulica 3. 1045

Jabolčnik in slivovko prvovrstno prodaja oskrbnitvo graščine Ruprecht, pošta Novo mesto. 1097

Po ugodni ceni se prodaja večja množina vinskih hramnih in nekaj transportnih sodov, kakor tudi nekaj malih od ca 25 do 80 l. Sodi so iz hrastovega lesa v najboljšem stanju. Jas. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica 11. 1068

Velika perzij. preproga in dve majhni se ceno prodajo tu, Jos. Stadler, Sodna ul. 11, I. nadst. levo. 1116

Prostorna hiša dober planino in lep Mayerjev leksikon ceno naprodaj. Vprašanja na knjigarno Urban Horvat v Novem mestu. 1101

Sirkove metle v lesenim držajem, najboljše vrste, na zaloz gotovih 20.000, nudim na prodaj. Prva tovarnica metil, Osjek III., državni drum 93, telefon 329. 1114

Kupim dobro ohranjen planino. Naslov pove upravnitvo Slovenskega Naroda. 1107

Kupim hišo s 6-8 jehov sveta ali vrazem v najem dobo ideo gostilno. Ponudbe z opisom pogoj ozir. ceno pod „Poesestnik 1106“ na upravnitvo Slov. Naroda. 1106

Hiša naprodaj. Hiša z vrhom, pri cerkvi, 2 sobi, kuhinja, drvarnica, klet, voda za pranje. Več v hiši št. 20 v Višnji gori. 1105

Dve hiši sta naprodaj v sredini Ljubljane. Pripravni sta za vsako obrt. Ponudbe pod „Resnost 1104“ na upravo Slov. Naroda. 1104

Proda se spalna oprava iz trdega lesa. Več pove Ciril Primožič, Trnovski pristan 4. 1102

Službe išče v lesni stroki dobro izurjena moč, kot prejemalec in oddajalec pri večjem lesnem podjetju za takojšnji nastop. Ponudbe pod „A. R.“ pošto ležeče Ljubljana. 1102

Jščem v najem do 1. maja t. l. restavracijo, ali večjo gostilno v prometnem kraju, če mogoče z inventarjem. Ponudbe pod „M. W. 1000“ pošto ležeče Ljutomer. 1104

Jščemo strojevođe. Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene pri ozkoletnih železnicah bagarskih obratov. Neozelenjeni reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe rušniškemu vodstvu v Kočevju. 1109

Moško kolo dobro ohranjeno se prodaja. Glince 132 pri Ljubljani. 1096

Lepa velike stenske slike v okvirih (2 Madonni in 4 druge) in velik potovalni koš se ceno prodaja. Ogleda se dnevno od 3-4 na Resljevi cesti 24, I. nadst. desno. 1095

Prodajo se stroji za izdelovanje parketov, 802 m² parketov različnih dimenzij, menzi, parni kotel 800 mm premera, 3 m dolg, nihajoči parni kotel (Pendelkessel). Jas. Stadler, Sodna ulica 11, I. nadst. levo. 1115

Iščem se hišna gospodinja sa na deželo hišo, ki bi bila pripravljena izvrševati vsa hišna dela. Pogojji so varnost, pričnost in poštenost! Staro od 30-45 let. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 1080

Gospodinja, večša vseh pisarniških del, poleg tega strojepljiva in korespondence, išče mesto pri kakem podjetju. Eventualno sprejme mesto blaginničarke ali kontoristnje v kakem trgovini. Nastop lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod „Samostojna mot/1071“. 1080

Trgovski pomočnik, več mešane stroke, išče službe. Ponudbe pod „Nastop 3. I. marcem 1097“ na upravo Slov. Naroda. 1097

STOLE iz trdega lesa, lepo polirane, prodaja na drobno in debelo, turka A. Stadler & V. Trtnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23. 1099

Hiša v Ljubljani naprodaj. Obstoji iz 10 stanovanj, ene velike kleti z dvigalom in velikim dvoriščem in vrhom. Eno stanovanje, obstoječe iz 5 sob, je kupcu takoj na razpolago. Cena je Din. 3/8.000— Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1080

Nova poslatev! Stambulske preproge, predložniki za steno, prevleke, brokatna pregrinjala za klavirje, namizni prt, velika izbira perzijskih preprog, karamanije, apaljanah preprog po najnižjih cenah. Teplihans sum Türkön, Graz, Klab. Berggasse 1. 951

Konkurence zmožen je samo oni trgovec, ki dobi blago iz prve roke. Koruzo, oves, pšenico itd. dobite najceneje franko vsaka železniška postaja v Sloveniji pri **B. Surjak & drug.** Zagreb, Gunduličeva ul. Br. 58.

Prodaja se skoraj nov gramofon s ploščami, petrolejka, 2 spodnja modroca (mreža), 5 m dolga lestva, samokralica, ročni štrikolesni voziček za 600 kg tež. Čisto nov. Polizve se v gostilni pri Ciril in Metoda, Bradečkova vas 78. 1048

Bukova drva kupim prosto vagon. Obvezne ponudbe na: Ljubljana, poštni predel 151. 1075

Avto v dobrem stanju, samo novejšje type ter prvovrstne znamke se kupi. Ponudbe z navedbo cene, moči in vrste, je poslati pod „Avto 800/990“ na upravo Slov. Naroda. 990

Ko delazi v Beograd Zagreb Prag Wien neka posejčuje samo ona kinokazališta, u kojima se prikazuju „Bosna-filmovi“ Najnovija filmska dela „Bosna“

Anna Boleyn sa Renni Porten Gospodarica svijeta sa Mia May u 8 sjajnih i senzacionalnih opohah, **Kako je Golem na svet dušao** filmsko umjetničko dlejo sa Paul Wegener, **Malo prosjačko veličanstvo** Svi ovi filmovi jesu: „BOSNA-FILMOVI“

Učenka se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ivan Slavinec, Smartno pri Litiji. 1011

Posestvo naprodaj Proda se posloplje, sestaječe iz 2 dvonadstropnih hiš, obrtne delavnice in skladišča s prostornim skupnim dvoriščem, Posloplja v dobrem stanju. Lega v znamenju obrtno-trgovskega centra Slovenije na prometnem kraju. Zelo ugodna za trgovino ali industrijsko podjetje. Cena 250.000 dinarjev, polovica event. lahko ostane vknjižena. Pojasnila daje iz prijaznosti Občevstovensko obrtno društvo v Celcu. 1061

Vodja pisarne zmožen angleške korespondence ter več drugih jezikov, dober poznavalec svetovnih trgov, želi vstopiti k večji družbi, katere se havi s kupčijami na svetovnem trgu. Nastop takoj. Ponudbe pod „Svetovalni trg 956“ na upravo Slov. Naroda. 956

Prodaja lesa V Kočevski Reki se odda najvišjemu ponudniku 8-4000 smrekovih in nekako 2000 bukovih debel. Ponudbe v kubičnih do 25. februarja na Josipa Jakličev v Kočevju št. 201. 929

Proda se pisalna miza, dolga miza, prodajni pult, vse v jako dobrem stanju. Istotam se kupi majhna pisalna miza, tverka Schwab & Bizjak. Ovrtni trg 3. 1024

Iščem koncipijenta ali pa sposobnega sollicitatorja za avto odvetniško pisarno v Dolnji Lendavi Prekmurje. Vstop 1. marca 1921. Pogoj: zelo ugodni. Ponudbe naj se stavijo na odvetnika Dr. Armin Strasser v Dolnji Lendavi. 1014

Moške klobuke Cadež, Ljubljana, Mesni trg. Gg. klobučarjem in trgovcem pošiljam na zahtevo vzorce.

MAVCA (GIPSA) ZA SHS Alabaster za zobotehniko 220 K za 100 kg inkl. vreča loko Alabaster za modele 180 K vagon Stukatura za elektrike 140 K Ljubljana nudi **Kosta Novakovič, Ljubljana, Zidovska ulica 1.** Stev. 251 1054

RAZPIS službe občinskega tajnika. Pri mestni občini Kranj se odda služba občinskega tajnika. Zahteva se znanje slovenskega in deloma srbohrvatskega jezika ter po možnosti strojepljiva. Pravilno opremljene prošnje z dokazili dosedanjega službovanja je vložiti do 25. februarja 1921. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. **Mestno županstvo v Kranju,** dne 10. februarja 1921. Župan: F. POLAK, s. r.

Konkurz. Okružnom odboru okroga Vranjskoj; potrebno je sledeče osoblje: 1) šef za gradjevnikiški oddelak, 2) mladi inženir in 3) jedan crtač (risar), koji bi v isto vreme bilo bi geometar. Plača je četv 6000 dinara, mladjem inženiru 4000 dinara a crtaču 3000 din. godišnje. Vsi imaju dodatke na skupoču kao i državni činovnici i dodatke na putovanje i to: šef in inženir po 7.200 din godišnje a crtač 3.000 godišnje. Lica koju su voljna da se prime okružne službe neka se obratej odboru molbim i potrebnim dokumentima zakjučno do 15. marc t. g. Iz kancelarije okružnog odbora okroga Vranjskog 1. februarja 1921, u Vranji O. Vr. 23.

Glavni dobitnik 80.000 kron.

Je odpadel 8. t. m. na po našem zavodu kot **cela srečka** prodano št. 60.188

Sledeče žrebanije 7. in 8. marca 1921.

Medjunarodna banka dion. društvo. Odio raz. lutrije Zagreb, Gajeva ul. 8.

Narodna knjigarna v Ljubljani Prešernova ulica 7. priporoča prav lične **TEDENSKÉ KOLEDARJE** za leto 1921. Cena K 23.—. Cena K 23.—

Marija Mihelič roj. Opeka v nedeljo ob 11 1/2 dopoldne. Žrtvovala v 32. letu starosti, svoje življenje na oltarju materinstva. Pogreb nepozabne se bo vršil v torek ob 4 1/2 popoldne iz hiše žalosti Čopova cesta 10. na pokopališče k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 14. februarja 1921. 1131 **Žalnočči ostali.**

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako-: orstne druge fiskovine :: izvoršaje točno „Narodna tiskarna.“ Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.